Lietas Nr. A420344213
Lietas arhīva Nr. A42-00752-14/11

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2014. gada 13. februārī

Administratīvā rajona tiesa

šādā sastāvā tiesnese Inga Putra,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. B/ pieteikumu par Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta 2013. gada 21. februāra lēmuma Nr. DMV-13-3415-ap atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta Dzīvokļu pārvaldes komisijas personu reģistrācijai palīdzības saņemšanai 2012. gada 19. decembra lēmumu (protokols Nr. 57) (turpmāk – Sākotnējais lēmums) nolemts izslēgt /pers. C/ ar sievu /pers. B/, dēliem /pers. D/ un /pers. E/, sievas meitām /pers. F/, /pers. G/ un /pers. H/ un sievas dēlu /pers. I/ no palīdzības saņemšanai dzīvojamās telpas izīrēšanai pirmām kārtām 6. reģistra.

[2] Izskatot pieteicējas apstrīdēšanas iesniegumu, Rīgas domes Mājokļu un vides departaments ar 2013. gada 21. februāra lēmumu Nr. DMV-13-3415-ap (turpmāk – Lēmums) Sākotnējo lēmumu atstāja negrozītu. Lēmums pamatots šādi.

[2.1] Pieteicējas dzīvesvieta Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā tika deklarēta 2008. gada 3. novembrī. Līdz ar pieteicējas vīra /pers. J/ nāvi 2012. gada 21. augustā, kura dzīvesvieta Rīgas pilsētā bija deklarēta 2007. gada 24. janvārī, zuda apstākļi, kas bija par pamatu pieteicējas ģimenes reģistrācijai 6. reģistrā.

[2.2] Pieteicējas vīrs /pers. C/ un dēls /pers. I/ no 6. reģistra izslēdzami sakarā ar nāvi, bet pati pieteicēja ar nepilngadīgajiem bērniem /pers. D/, /pers. E/, /pers. F/, /pers. H/, /pers. G/ izslēdzami no 6. reģistra, jo zuduši apstākļi, kas bija par pamatu reģistrācijai palīdzības saņemšanai, proti, lietā nav iegūta informācija, ka pieteicējas dzīvesvieta Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā deklarēta piecus gadus. Saskaņā ar Rīgas bāriņtiesas 2012. gada 9. augusta lēmumu Nr. 1?6.1./84 nolemts pieteicējai atņemt /pers. D/, /pers. E/, /pers. G/, /pers. H/ aprūpes tiesības un ar Rīgas bāriņtiesas 2012. gada 1.oktobra lēmumu Nr.1-6/2389 nolemts pieteicējai atņemt /pers. K/ aprūpes tiesības.

[3] Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteikums un pieteikuma papildinājumi, kas pamatoti ar šādiem argumentiem.

Pieteicēja norāda, ka atrodas Iļģuciema cietuma Izmeklēšanas nodaļā, bet var tikt atbrīvota jebkurā brīdī. Pieteicējas ģimene atbilda visiem kritērijiem, lai saņemtu dzīvokli – maznodrošinātās ģimenes statuss, dzīvesvieta deklarēta Rīgā pēdējos piecus gadus, ģimenē vairāk par trim bērniem, dzīvoklis nav lielāks par divām istabām. Pieteicējas ieskatā vīra nāve nevarēja būt par pamatu ģimenes izslēgšanai no 6. reģistra. Pieteicējai pēc atbrīvošanas no cietuma būs nepieciešama dzīvesvieta, kur apmesties. Turklāt pieteicējas meita /pers. F/ 2014. gada 19. jūlijā sasniegs pilngadību, līdz ar to varētu rast iespēju ņemt savā aprūpē pieteicējas bērnus.

[4] Rakstveida paskaidrojumos atbildētāja noraida pieteikumu, pamatojoties uz Lēmumā izteiktajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[5] Izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, tiesa secina, ka pieteikums ir apmierināms.

[6] Likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 10. panta pirmās daļas 2. punkts noteic, ka persona tiek izslēgta no palīdzības reģistra, ja zuduši apstākļi, kuri bijuši par pamatu šīs personas reģistrēšanai attiecīgās palīdzības saņemšanai.

Līdz ar to tiesai jānoskaidro tie apstākļi, kas bijuši par pamatu pieteicējas ģimenes reģistrēšanai 6. reģistrā, kā arī jānoskaidro, vai šie apstākļi ir zuduši.

[7] Saskaņā ar Rīgas domes saistošo noteikumu Nr. 80 „Par reģistrācijas un palīdzības sniegšanas kārtību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 49. punktu 6. reģistrā pašvaldības dzīvojamās telpas izīrēšanai pirmām kārtām reģistrē maznodrošinātas ģimenes (laulātos un nepilngadīgos bērnus), kuras pēdējos piecus gadus deklarējušas savu pastāvīgo dzīvesvietu Rīgā un uz īres līguma pamata lieto dzīvojamo telpu Rīgā, ja tā ir ģimene, kuras dabīgā aizgādībā ir trīs (vai vairāk) bērni un kura īrē ne lielāku dzīvokli par divistabu dzīvokli vai ne vairāk kā divas istabas, vai arī tādas dzīvojamās telpas, ka vienā istabā jādzīvo pretēja dzimuma personām, kuras vecākas par deviņiem gadiem, turklāt pašvaldības dzīvojamās telpas īrniekam nav īres maksas un/vai maksas par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvojamās telpas lietošanu, parādu.

Lietā nav strīda, ka visi faktiskie un tiesiskie priekšnoteikumi pieteicējas ģimenes iekļaušanai 6. reģistrā bija izpildījušies, tādējādi pēc /pers. J/ iesnieguma viņš un viņa ģimene 6. reģistrā reģistrēti no 2012. gada 27. aprīļa.

[8] Lēmumā kā pamatojums pieteicējas izslēgšanai no 6. reģistra minēts, ka pieteicējas vīrs /pers. C/ bija Rīgas pilsētā deklarēts pēdējos piecus gadus pirms vēršanās pašvaldībā ar lūgumu par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā. Savukārt attiecībā uz pieteicēju šis kritērijs neizpildās, tāpēc sakarā ar pieteicējas vīra /pers. J/ nāvi apstākļi ģimenes iekļaušanai 6. reģistrā ir zuduši.

Tiesa šādam Lēmuma pamatojumam nepiekrīt, un tas ir pretrunā arī Augstākās tiesas atziņām līdzīgās lietās.

Kad pieteicēja tika reģistrēta kopā ar vīru un pārējiem ģimenes locekļiem 6. reģistrā, ne pieteicējas, ne pārējo ģimenes locekļu dzīvesvietas deklarēšanas datums nebija šķērslis viņu iekļaušanai 6. reģistrā. Sociālajās tiesībās daudzu jautājumu risinājums un palīdzības sniegšana tiek attiecināta uz ģimeni, arī likumā „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" paredzētās personas tiesības pretendēt uz pašvaldības palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā ir ne tikai atsevišķām personām, bet arī ģimenēm. Pašvaldībai, lemjot par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā, nav atsevišķi jāizvērtē katra ģimenes locekļa atbilstība noteiktajiem kritērijiem, lai ģimeni uzņemtu palīdzības sniegšanas rindā. Līdz ar to nav pamata uzskatīt par zudušu tādu apstākli, kurš nekad nav pastāvējis un netika vērtēts, un kuram nav bijusi nozīme, iekļaujot personu reģistrā. Pārējo ģimenes locekļu tiesības uz sociālo palīdzību nevar būt atkarīgas no tā ģimenes locekļa nāves, kurš reģistrēts palīdzībai kopā ar ģimeni. Gadījumā, ja persona tiek izslēgta no reģistra sakarā ar tās nāvi, tad nav pamata no reģistra izslēgt arī pārējos ģimenes locekļus, ja tie iekļauti reģistrā uz tiesiska pamata.

Arī Augstākā tiesa līdzīgā lietā ir paudusi identiskas atziņas, norādot, ka iestādei nav pamata pēc laulātā nāves piešķirt izšķirošu nozīmi apstāklim, kurš nemaz nav ticis ņemts vērā, kad abi laulātie savulaik tika reģistrēti. Pieteicēja ir reģistrēta palīdzības saņemšanai, jo pieteicējas ģimenei šāda palīdzība bija nepieciešama un tā atbildusi normatīvajos aktos noteiktajiem kritērijiem. Ģimenes locekļi ir saistīti, un to izvērtēšana nenotiek individuāli. Savukārt īrnieka nāve pati par sevi nav iemesls, lai pārvērtētu iepriekš pieņemtu lēmumu attiecībā uz citiem ģimenes locekļiem un viņu atbilstību likumā minētajiem priekšnoteikumiem, ja reģistrēšanas brīdī attiecīgajiem apstākļiem nav bijusi nozīme *(skatīt Augstākās tiesas 2013. gada 5. jūlija sprieduma lietā Nr. SKA-303 7. punktu)*.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka nav konstatējams, ka ir zuduši apstākļi, pamatojoties uz kuriem pieteicēja kopā ar bērniem tika reģistrēta palīdzības saņemšanai.

[9] Lēmumā norādīts, ka pieteicējai atņemtas bērnu aprūpes tiesības un bāriņtiesa nolēmusi sniegt prasību tiesā par bērnu aizgādības tiesību atņemšanu pieteicējai.

Tiesa vērš lietas dalībnieku uzmanību, ka tā vērtē tikai tos faktiskos un tiesiskos apstākļus, kas bija konstatējami uz Lēmuma pieņemšanas brīdi.

Viens no pamatiem ģimenes iekļaušanai 6. reģistrā – ģimenes aizgādībā ir jābūt trīs vai vairāk bērniem. Uz Lēmuma pieņemšanas brīdi nebija stājies spēkā tiesas spriedums, ar kuru pieteicējai būtu atņemtas bērnu aizgādības tiesības. Tiesas ieskatā aprūpes tiesību atņemšana pati par sevi nevar ietekmēt pieteicējas un tās bērnu atrašanos 6. reģistrā, jo bērnu aprūpes tiesību atņemšana vecākam ir pagaidu stāvoklis, kas ir atrisināms viena gada laikā, proti, gada laikā pēc aprūpes tiesību atņemšanas, ja nav iespējams aprūpes tiesības atjaunot, bāriņtiesai jāiesniedz prasība tiesā par aizgādības tiesību atņemšanu. Turklāt arī šādas prasības celšana pati par sevi nenozīmē, ka tiesvedības rezultāts viennozīmīgi būs saistītas ar aizgādības tiesību atņemšanu.

Rezumējot minēto, tiesa atzīst, ka ar aprūpes tiesību atņemšanu vien nav pamata atzīt, ka ir zuduši apstākļi, pamatojoties uz kuriem pieteicēja ar bērniem reģistrēta 6. reģistrā. Tiesas ieskatā par šādu apstākli varētu kalpot spēkā stājies tiesas spriedums par bērnu aizgādības tiesību atņemšanu pieteicējai.

No Tiesu informatīvajā sistēmā pieejamās informācijas ir redzams, ka ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2013. gada 5. decembra spriedumu lietā C29556913 pieteicējai atņemtas bērnu aizgādības tiesības, taču spriedums pārsūdzēts apelācijas kārtībā, un ir ierosināta apelācijas tiesvedība, līdz ar to minētie apstākļi nevar ietekmēt Lēmuma tiesiskumu.

[10] Ņemot vērā spriedumā izvērtētos tiesiskos un faktiskos apstākļus un tiesas izdarītos secinājumus, atzīstams, ka Lēmums neatbilst likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 10. panta pirmās daļas 2. punktam, jo pieteicējas dzīvesvietas deklarēšana datums nevar ietekmēt pieteicējas un tās ģimenes atrašanos 6. reģistrā, un uz Lēmuma pieņemšanas brīdi nebija stājies spēkā tiesas spriedums, ar kuru pieteicējai būtu atņemtas bērnu aizgādības tiesības. Līdz ar to pieteikums ir apmierināms, un Lēmums ir atceļams no tā pieņemšanas brīža.

[11] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126. panta pirmo daļu, ja pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam valsts nodevu.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126. panta otro daļu, ja pieteicējs no valsts nodevas bija atbrīvots un pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts, valsts nodevu piespriež no atbildētāja.

Pieteicēja ir samaksājusi valsts nodevu Ls10 (no 2014. gada 1. janvāra 14, 23*euro*) *(lietas 18. lapa),* savukārt no valsts nodevas samaksas pārējā daļā pieteicēja bija atbrīvota.

Tā kā pieteikums ir apmierināts, valsts nodeva 14, 23*euro* piespriežama no atbildētājas par labu pieteicējai un 14, 23*euro* piespriežama valsts budžetā no atbildētāja.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126. pantu, 246.-251. pantu, 253. pantu un 289.?291. pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

apmierināt /pers. B/ pieteikumu par administratīvā akta atcelšanu.

Atcelt Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta 2013. gada 21. februāra lēmumu Nr. DMV-13-3415-ap no pieņemšanas brīža.

Piespriest no Rīgas pilsētas pašvaldības par labu /pers. B/ tās samaksāto valsts nodevu 14, 23*euro.*

Piespriest no Rīgas pilsētas pašvaldības par labu valsts budžetam valsts nodevu 14, 23*euro*.

Spriedumu var pārsūdzēt viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas Administratīvajā apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese I.Putra